

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Навчально-науковий інститут
філології та історії
Кафедра української мови, літератури та методики навчання

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

СТИЛІСТИКА

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	вибіркова навчальна дисципліна
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка, 05 Соціальні та поведінкові науки, 23 Соціальна робота
Спеціальність	для здобувачів освіти всіх спеціальностей денної і заочної форм навчання
Освітньо-професійна програма	усіх освітньо-професійних програм
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форма контролю	залік
Півріччя викладання	друге

Інформація про викладачів

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Кузнецова Галина Петрівна , канд. пед. наук, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання
Контактний телефон	+380507312677
E-mail:	kuzn@gnpu.edu.ua
Консультації	четвер з 17.300 до 19.00; платформа Google Meet / Zoom
Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Корчова Олена Михайлівна , канд. пед. наук, старший викладач кафедри української мови, літератури та методики навчання
Контактний телефон	+380667351604
E-mail:	korchova@gnpu.edu.ua
Консультації	четвер з 15.00 до 17.00; платформа Google Meet / Zoom

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Стилістика є вершиною науки про мову, охоплює функційний аспект мовних одиниць усіх рівнів, досліджує рівень розвитку національної літературної мови, стильову й стилістичну диференціацію мовних одиниць, багатство й різноманітність виражальних засобів мови, стан і статус (критерії й типологію) норм сучасної української літературної мови, культуру мовлення; формує особистісне усвідомлене ставлення до мови, здатність до динамічної адаптації в лінгвокультурному середовищі; удосконалює рівень комунікативної компетентності майбутніх фахівців соціономічної галузі.

Мета курсу – вивчати стилістичні функції мовних одиниць усіх рівнів, функціональні стилі сучасної української літературної мови; удосконалювати вміння продукувати власні висловлювання відповідно до ситуації спілкування.

Завдання курсу:

- сприяти усвідомленню основних понять і категорій стилістики;
- оволодіти стилістичною системою сучасної української літературної мови (стилістикою ресурсів і функціональною стилістикою);
- аналізувати стилістичний матеріал сучасної української літературної мови;
- формувати навички текстотворення в усіх функціональних стилях, підстилях і жанрах мовлення;
- підвищувати культуру мовлення.

Попередні навчальні компетентності, необхідні для успішного засвоєння студентами навчального змісту стилістики: знання шкільного курсу української мови (розділ «Стилістика»), засвоєння змісту дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Узагальнені набуті компетентності

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Фахові компетентності (ФК)

ФК. Здатність дотримуватися мовних норм сучасної української літературної мови, обирати мовні засоби відповідно до стилю та типу тексту,

ФК. Здатність створювати зв'язні монологічні та діалогічні тексти в усній та письмовій формах.

Очікувані результати навчання

ПРН. Аналізує використання мовних одиниць у певному контексті.

ПРН. Здатен створювати тексти професійного змісту державною мовою відповідно до мети та ситуації спілкування.

ПРН. Володіє комунікативною компетентністю з української мови, здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти професійного змісту державною мовою.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ, ВИКЛАДАННЯ, КОНТРОЛЮ

Надається перевага інноваційним формам занять та методам викладання, оцінювання.

Під час *лекцій* здобувачі освіти розширюють, узагальнюють і систематизують знання про загальнонародну мову та стильову диференціацію сучасної української літературної мови. Із метою активізації пізнавальної діяльності беруть участь у вирішенні проблемних ситуацій, обговоренні дискусійних питань, критичному відборі й тезуванні інформації з різних джерел, й інтернет-ресурсів зокрема, що не лише сприяє осмисленню

й усвідомленню теорії стилістики, а й розвиває мисленнєво-мовленнєву діяльність майбутнього фахівця, удосконалює критичне мислення.

Практичні заняття з навчальної дисципліни містять два складники: 1) теоретичний блок як логічно структурований перелік ключових питань та понять, спрямований на ґрунтовне оволодіння системою стилістичних знань; 2) практичний блок – логічно укладена система вправ і завдань для формування практичних умінь і навичок.

Самостійна робота студентів із стилістики, орієнтована на систематизацію, узагальнення й поглиблення набутих теоретичних знань та практичних умінь, містить завдання різного типу: від опрацювання конспекту лекції, основної та додаткової літератури за конкретною темою, реферування першоджерел і підготовки повідомлень, виконання вправ на вдосконалення стилістичної правильності, до творчих завдань (написання і проголошення текстів різних стилів, дискусійне обговорення проблеми за задалегідь узгодженим ідейно-тематичним змістом, засідання творчої лабораторії тощо).

Методи навчання: словесні (лекція, бесіда, диспут), наочні (демонстрування, ілюстрування), практичні (виконання вправ, завдань).

Організаційні та навчальні обов'язки здобувачів освіти

- відвідувати лекції (очно / дистанційно (з використанням синхронних технологій дистанційного навчання)), опрацьовувати матеріали з використанням асинхронних дистанційних технологій навчання (Coogle Class);

- брати участь у практичних заняттях (очно, дистанційно (з використанням синхронних технологій дистанційного навчання)) в обговоренні теоретичних питань, виконанні колективних та індивідуальних завдань, тестуваннях тощо; виконувати завдання за планами практичних занять, опрацьовувати матеріали з використанням асинхронних дистанційних технологій навчання (Coogle Class);

- самостійно оволодівати теоретичним матеріалом окремих тем або питань за рекомендованою літературою, складати конспекти, таблиці, схеми, виконувати завдання самостійної роботи різного рівня;

- вчасно виконувати завдання поточного, модульного контролю;

- у разі потреби звертатися за додатковою консультацією до викладача за змістом навчальної дисципліни;

- у випадку незгоди з отриманою оцінкою мати право на перезарахування тем;

- дотримуватися вимог та принципів академічної доброчесності;

- дотримуватися правил техніки безпеки й охорони праці;

- за умови порушення академічної доброчесності під час підготовки рефератів, доповідей, презентації (*привласнення* чужого твору, думки, використання у своєму виступі, рефераті чужих думок без посилання; *перефразування* частин тексту інших авторів зі зміною порядку слів або наслідування структури їхньої аргументації без посилання на джерело; *фальсифікація* (вигадування статистичних показників з посиланням на них у якості власних досліджень); *реплікація* (копіювання, тиражування інформації без дозволу автора); *перайт* (додавання до чужого матеріалу без дозволу автора додаткової інформації з переробленням раніше оприлюдненого матеріалу і заміною слів та виразів); *компіляція* (укладання з кількох чужих матеріалів свого та редагування без дозволу – смислова, стилістична, граматична правка й скорочення чужого матеріалу¹) студент не буде допущений до заліку [1http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf].

№ з/п	Тема	Кількість годин, відведених на:		
		аудиторні заняття		самостійну роботу студентів (СРС)
		лекції	практичні	
Модуль 1. Стилїстика як лїнгвістична дисциплїна				
1	Мова як основа і джерело стилїстики	2/	2/	6/12
2	Лїнгвістична стилїстика, її основні поняття та історія становлення	4/2	4/2	8/12
Модуль 2. Стилїсова диференціяція сучасної української лїтературної мови				
3	Стилї як основна категорїя стилїстики	2/	2/	8/12
4	Стилїсова диференціяція сучасної української лїтературної мови	4/2	4/2	8/12
Модуль 3. Стилїстичні засоби української мови				
5	Фоностилїстика	4/2	4/	6/12
6	Лексична стилїстика	4/	4/	6/12
7	Фразеологічні засоби стилїстики	4/	4/	6/12
8	Стилїстичні засоби граматики	4/	4/	6/12
9	Стилїстичний аналіз тексту	2/	2/2	6/12
Усього		30/6	30/6	60/108

Система оцїнювання навчальних досягнень здобувачів освїти

Навчальні досягнення здобувачів вищої освїти оцїнюються за національною шкалою, 100-бальною шкалою та шкалою ECTS.

Загальна підсумкова оцїнка з дисциплїни визначається відповідно до обчислення середньоарифметичного значення оцїнок за національною шкалою, одержаних здобувачем вищої освїти за кожен вид діяльності, та з урахуванням середньозваженого бала, який визначається відповідно до визначених вагових коефіцієнтів (ВК) за кожним видом роботи, що в сумі дорівнює 1, а саме: ВК за практичні заняття – 0,5; ВК за модульний контроль – 0,3; ВК за самостійну роботу – 0,2.

Поточний контроль (робота на практичному занятті)									Модульний контроль (модульні контрольні роботи)			Самостійна робота			Підсумковий контроль
1	2	3	4	5	6	7	8,..	15	1	2	3	1	2	3	залїк
0,5									0,3			0,2			за результатом виконання передбачених програмою завдань

Розрахунок підсумкового середньозваженого балу (П) здійснюється за формулою, ПК – поточний контроль на практичному занятті, МК – модульний контроль; СР – самостійна робота:

$$П = ((ПК_1 + ПК_2 + ПК_3 + ПК_4 + ПК_5 + ПК_6 + ПК_7 + ПК_{8,...} + ПК_{15}) / 15) * 0,5 + ((МК_1 + МК_2 + МК_3) / 3) * 0,3 + ((СР_1 + СР_2 + СР_3) / 3) * 0,2$$

Критерії оцїнювання

Оцінка ECTS	Середньо-зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка	Критерії
А	4,51-5,00	90-100	5	Зараховано <i>Відмінно</i> – високий рівень сформованості загальних і фахових компетентностей, професійних результатів навчання Здобувач вищої освіти має ґрунтовні теоретичні знання з курсу, володіє основними поняттями, виконує всі завдання практичних занять, у встановлений термін складає самостійну роботу. Усвідомлює з метою практичного використання загальні теоретичні відомості про стильову систему сучасної української літературної мови, стильові та стилістичні норми. Систематизує і узагальнює теоретичний матеріал, створює опорні матеріали (схеми, таблиці, план, тези тощо), коментує їх. Вільно оперує науковою термінологією. Повно розкриває питання під час відповіді, уміє ілюструвати теоретичний матеріал прикладами, порівнювати, аналізувати, узагальнювати. Безпомилково виконує репродуктивні та творчі завдання. Конструює стилістично довершений текст. Якісно виконує контрольні роботи. На високому рівні здійснює стилістичний аналіз тексту. Виявляє небайдужість до власного мовлення, працює над підвищенням культури професійного, ділового і побутового мовлення. Володіє навичками високої культури усного та писемного мовлення відповідно до стильових / стилістичних норм.
	5,00	100		
	4,95	99		
	4,90	98		
	4,85	97		
	4,80	96		
	4,75	95		
	4,70	94		
	4,65	93		
	4,60	92		
	4,55	91		
	4,51	90		

В	4,01-4,50	82-89	4 <i>Добре</i> – достатній рівень сформованості загальних і фахових компетентностей, професійних результатів навчання	Здобувач вищої освіти має ґрунтовні теоретичні знання з курсу, володіє основними поняттями, виконує всі завдання практичних занять, у встановлений термін складає самостійну роботу. Усвідомлює з метою практичного використання загальні теоретичні відомості про стильову систему сучасної української літературної мови, стильові та стилістичні норми. Систематизує і узагальнює теоретичний матеріал, створює опорні матеріали (схеми, таблиці, план, тези тощо). Оперує науковою термінологією. Повно розкриває питання під час відповіді, ілюструє теоретичний матеріал прикладами. Конструює тексти різних стилів. Безпомилково виконує репродуктивні завдання, проте допускає помилки (не більше 5%) під час виконання творчих практичних завдань. Допускає негрубі помилки під час виконання контрольних робіт. Володіє навичками культури усного та писемного мовлення відповідно до стильових/стилістичних норм. Виконує стилістичний аналіз тексту.
	4,50	89		
	4,43	88		
	4,36	87		
	4,29	86		
	4,22	85		
	4,15	84		
	4,08	83		
	4,01	82		
С	3,50-4,00	74-81	4 <i>Добре</i> – середньо-достатній рівень сформованості загальних і фахових компетентностей, професійних результатів навчання	Здобувач вищої освіти виконує всі завдання для самопідготовки до практичних занять, хоча й допускає помилки (не більше 5%), у встановлений термін складає самостійну роботу. Усвідомлює загальні теоретичні відомості про стильову систему сучасної української літературної мови. Систематизує та узагальнює теоретичний матеріал, створює опорні матеріали (схеми, таблиці, план, тези тощо). Безпомилково виконує завдання репродуктивного характеру, проте творчі практичні завдання лише за аналогію до опрацьованих колективно. Конструює тексти різних стилів, проте не завжди дотримується вимог підстильової диференціації. Виконує стилістичний аналіз тексту. Допускає негрубі помилки під час виконання контрольних робіт.
	4,00	81		
	3,90	80		
	3,84	79		
	3,76	78		
	3,67	77		
	3,59	76		
	3,51	75		
	3,50	74		
Д	2,83-3,43	64-73	3 <i>Задовільно</i> – середній рівень сформованості загальних і фахових компетентностей, професійних результатів навчання	Здобувач вищої освіти виконує всі завдання для самопідготовки до практичних занять, хоча й допускає помилки (не більше 25%), у встановлений термін складає самостійну роботу, звертаючись за консультацією до викладача. Усвідомлює загальні теоретичні відомості про стильову та стилістичну систему української мови. Виконує практичні завдання репродуктивного змісту за аналогію до опрацьованих колективно. Не може робити самостійні висновки, узагальнення. Допускає помилки (менше 25%) під час стилістичного аналізу тексту. Контрольні роботи виконує, користуючись опорними матеріалами. Усні і писемні тексти конструює з порушеннями стильової та стилістичної норм.
	3,43	73		
	3,36	72		
	3,29	71		
	3,22	70		
	3,15	69		
	3,07	68		
	3,01	67		
	3,00	66		
	2,92	65		
	2,83	64		

E	2,51-2,75	60-63	3	Задовільно –рівень сформованості загальних і фахових компетентносте й, професійних результатів навчання нижче середнього	Здобувач вищої освіти виконує всі завдання для самопідготовки до практичних занять, проте допускає помилки (не більше 35 %). У встановлений термін складає самостійну роботу, звертаючись за консультацією до викладача. Усвідомлює загальні теоретичні відомості про стильову та стилістичну систему української мови. Виконує практичні завдання репродуктивного змісту за аналогію до опрацьованих колективно. Не може робити самостійні висновки, узагальнення, а також застосовувати в практичній діяльності набуті теоретичні знання. Контрольні роботи виконує, користуючись опорними матеріалами. Усні і писемні тексти відповідного стилю конструює лише за аналогією.
	2,75	63			
	2,67	62			
	2,59	61			
	2,51	60			
FX	2,00-2,5	35-59	2	не зараховано низький рівень сформованості загальних і фахових компетентност ей, професійних результатів навчання	Здобувач вищої освіти виконує лише частину завдання (менше 50%) практичних занять, виконує не у встановлений термін лише окремі завдання самостійної роботи. На елементарному рівні володіє теоретичним матеріалом, не оперує основними поняттями курсу. Знає стильову диференціацію української мови, але не може конструювати тексти відповідно до стильової настанови. Виконує практичні завдання репродуктивного змісту з допомогою викладача, допускає помилки (більше 50%) під час виконання контрольних робіт, оскільки володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні
F	0,00-1,99	1-34	2	Незадовільно – дуже низький рівень сформованості загальних і фахових компетентност ей, професійних результатів навчання	Здобувач вищої освіти не виконує більшість завдань для самопідготовки до практичних занять, не складає у встановлений термін самостійну роботу. Не знає стильову систему української мови. Не оперує науковою термінологією. Виконує практичні завдання лише репродуктивного змісту; не може робити висновки, узагальнення теоретичного матеріалу. Не виконує завдань контрольних робіт, оскільки не володіє навчальним матеріалом.

Здобувачі вищої освіти, які одержали незадовільну оцінку (FX) за шкалою ECTS, мають змогу ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру. Повторне складання заліку з навчального курсу допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету (керівником інституту). Студенти, які отримали незадовільну оцінку (F) за шкалою ECTS, проходять обов'язкове повторне вивчення дисципліни відповідно до чинних нормативних положень Міністерства освіти і науки України та закладу вищої освіти.

3. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови: навч. посіб. Львів: Світ, 2003. 432 с.

2. Дудик П. С. Стилїстика української мови: навч. посіб. Київ: Академія, 2005. 368 с.
3. Кузнецова Г.П., Кухарчук І.О., Корчова О.М. Ортологічні норми офіційно-ділового мовлення в галузі педагогічної освіти: посібник. Глухів: Глухівський НПУім. О. Довженка, 2020. 274 с.
4. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилїстика української мови: підручник. Київ: Вища школа, 2003. 462 с.
5. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради: навч. посіб. Київ: Либідь, 2001. 240 с.
6. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови: підручник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2000. 248 с.
7. Stylistyka:Ceska stylistyka. Opole. 2000. IX.

Електронні ресурси

1. Сайт Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. URL: <http://www.ulif.org.ua>
2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: <http://www.mova.info>
3. Портал української мови та культури URL: <https://slovnyk.ua/>
4. Мова – ДНК нації. URL: <https://ukr-mova.in.ua>
5. Словники онлайн. URL: www.rozum.org.ua
6. Словники України. URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>
7. Електронні версії словників термінографічної серії «СловоСвіт». URL:tc.terminology.lp.edu.ua/ZIP/Terminohrafichna_serija_Slowo...
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL: <http://www.slovnyk.net>.
9. Українська мова : Енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>